

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Socialnämnden

Datum:
2025-12-10

Diarienummer:
SCN-2025-00943

Handläggare:
Åsa Hedlund och Magnus Bergmark

Socialnämndens verksamhetsplan och budget 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** anta verksamhetsplan och budget för 2026 enligt föreliggande förslag samt
2. **att** överlämna antagen verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.

Ärendet

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2026 med plan för 2027–2028 som beslutades av kommunfullmäktige den 3 november 2025.

Nämndens budget visar hur nämnden fördelar de ekonomiska resurser som den tilldelats i Mål och budget 2026 med plan för 2027–2028.

Beredning

Ärendet har beretts av socialförvaltningen.

Föredragning

Förvaltningen har utifrån den politiska inriktningen i det övergripande styrdokumentet Mål och budget 2026 med plan för 2027–2028 utarbetat ett förslag till verksamhetsplan för socialnämnden för år 2026.

Verksamhetsplanen ska vara ett aktiverande dokument som visar hur nämnden avser att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag. Planen ska vägleda förvaltningen i dess arbete under verksamhetsåret 2026 och anger vilka åtgärder

nämnden ska genomföra. Åtgärderna synliggör satsningar och prioriteringar inom nämndens ansvarsområde.

Uppföljningsplanen är det övergripande styrdokument som beskriver uppföljningen av nämndens ansvarsområden, se bilaga 2. Planen beskriver övergripande hur och vilka uppföljningar som ska genomföras under 2026 och när de ska redovisas för nämnden.

Barnkonsekvensanalys

Perspektiven för barn bedöms när det är aktuellt i samband med genomförandet av respektive åtgärd enligt verksamhetsplanen och inom ramen för nämndens grundupdrag och har därför inte beaktats i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Socialnämnden får 1 047 miljoner kronor i kommunbidrag för 2026, vilket är uppräknat med prisindex, riktade satsningar och justerat för resultatförstärkande åtgärder. Utöver kommunbidraget räknar förvaltningen med 127 miljoner kronor i övriga intäkter.

För att ha en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi, genomför nämnden åtgärder i syfte att säkerställa att verksamheterna är kostnadseffektiva samtidigt som de håller hög kvalitet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 10 december 2025
- Verksamhetsplan och budget 2026 inkl. bilagor

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Verksamhetsplan och budget 2026–2028

Aktiverande styrdokument: Verksamhetsplan

Berörd verksamhet: Uppsala kommun

Beslutsfattare: Socialnämnden

Beslutsdatum: 17 december 2025

Diarienummer: SCN-2025-00943

Dokumentansvarig: Åsa Hedlund

Översiktsplan

Mål och budget

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Program

Handlingsplaner och övriga planer

Innehåll

Inledning	3
Nämndens uppdrag.....	3
Politisk plattform	3
Omvärld och förutsättningar	4
Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget.....	6
Begrepp som används i verksamhetsplanen	6
Kommunfullmäktiges fokusmål	8
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden.....	8
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	11
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	13
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	15
Budget 2026	22
Nämndens investeringar	22
Bilaga 1 Styrdokument	23
Bilaga 2 Uppföljningsplan 2026	24
Inledning.....	24
Nämndens uppföljning.....	24

Inledning

Nämndens uppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, socialt utsatta EU-medborgare, familjerättsliga frågor samt insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDTS-arbete.

Politisk plattform

Socialnämnden ska bidra till att alla Uppsalabor har förutsättningar att leva ett gott och utvecklande liv oavsett bakgrund. Socialnämnden ska garantera det yttersta sociala skydds nätet för alla invånare i Uppsala kommun.

Barn har rätt till en trygg uppväxt. Föräldraskapet är avgörande för hur barn utvecklas. Nämndens verksamhet ska stödja föräldrars förmåga att ge sitt barn en god omsorg. Om stödjande och frivilliga insatser inte räcker och barnet far illa så har samhället ett ansvar att ingripa för barnets bästa och ge barnet omsorg på annan plats till dess att föräldrarna bedöms ha återfått föräldraförmåga. I alla beslut ska barnkonventionen och barnets bästa vara styrande.

Människor som har det svårt, som hamnat i missbruk, hemlöshet eller prostitution ska få det stöd de behöver för att lämna den utsatta situationen. Stödsinsatser ska utgå från den utsattes egna situation och förmågan, exempelvis som genom metoden Bostad först. Våld i nära relationer är ett omfattande samhällsproblem som begränsar människors frihet. Mäns våld mot kvinnor är vanligast förekommande och är det yttersta uttrycket för ojämställdhet. Våldet ska upptäckas, synliggöras, förebyggas och åtgärdas. Likaså ska arbetet för att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck prioriteras och utsatta ska ges stöd och skydd för ett liv i frihet.

Socialnämndens stöd bygger på delaktighet. Nämnden arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Insatser, ska vara effektiva, rättssäkra, evidensbaserade och hålla hög kvalitet samtidigt som de är kostnadseffektiva. För att fler ska ha tillit till socialtjänstens arbete, så intensifieras det uppsökande informationsarbetet. Tillit byggs också av allt vi gör som socialnämnd och socialtjänst. Bemötande och arbetsmetoder är centralt. En god arbetsmiljö för våra medarbetare är avgörande för kvaliteten, tilliten och effektiviteten för förvaltningens arbete och för kompetensförsörjningen.

Socialnämnden har ett ansvar att motverka brottslighet. Socialtjänsten ska fortsätta samverka inom SSPF, med skola, polis och fritidsverksamheterna för att fånga upp unga i riskzonen för kriminalitet. I det arbetet ska användning av droger bland barn och unga samt skolfrånvaro motverkas. Människor som redan hamnat i kriminalitet ska få insatser och stöd för att lämna den kriminell livsstilen genom avhopparverksamhet. Förebyggande åtgärder kräver en bred samverkan mellan många olika delar av kommunen. Vi ska fortsätta samverka genom evidensbaserade metoder såsom Effektiv samordning för ökad trygghet (EST). Genom låga trösklar, god kvalitet och effektiv

samverkan med andra aktörer ska socialnämndens verksamhet bidra till ett tryggt Uppsala för alla.

Omvärld och förutsättningar

Ny socialtjänstlag och andra lagändringar

Den 1 juli trädde den nya socialtjänstlagen i kraft. Omställningsarbetet och implementering av den nya lagen pågår på flera områden inom socialnämndens verksamheter. Lagen betonar att socialtjänsten ska arbeta förebyggande med en ökad tonvikt på proaktivt och förebyggande arbete. Som en del i det förebyggande arbetet ska socialtjänsten vara mer lättillgänglig. Det ska vara lätt att komma i kontakt med socialtjänsten, till exempel utanför kontorstid eller att ta del av information och insatser digitalt. Fokus ska flyttas från utredning och myndighetsutövning till att tidigt förebygga sociala problem.

Nämnden arbetar för att öka tillgängligheten och sänka trösklarna till socialtjänsten. Till exempel har nämnden beslutat att invånare ska kunna ta del av insatser där det är möjligt och lämpligt utan att först behöva ansöka om stöd. Inom barn- och ungdomsvården handlar det om att barn, ungdomar deras familjer ska kunna vända sig direkt till verksamheter om man har behov. Det kan vara fråga om barn och ungdomar som till exempel har utsatts för brott, lever i familjer där det finns problem med alkohol, droger eller psykisk ohälsa eller om man själv har problematik och det finns oro utifrån skadligt bruk och beroende eller kriminalitet och annat normbrytande beteende. Även föräldrar och familjer kan vända sig till socialtjänsten för att få tidigt stöd, både när det gäller individuellt stöd och i grupp.

Inom vuxenvården stärker nämnden arbetet för människor som lever i hemlöshet. Där arbetar nämnden för att öka den uppsökande verksamheten men även för att kunna erbjuda plats på härbärge utan föregående behovsprövning. Även när det gäller vuxna med beroendeproblematik och deras anhöriga har nämnden öppnat upp så att invånare kan ta del av stöd individuellt och i grupp utan att föregående ansökan. Nämnden arbetar även för att göra stöd och insatser till våldsutsatta personer mer lättillgängligt.

Den nya lagen ställer också krav på att all verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet med tillkommande krav på systematisk och löpande uppföljning. För nämnden handlar detta bland annat om att hitta arbetssätt, metoder och rutiner för att säkerställa att insatser dokumenteras och följs upp på ett för insatsen adekvat sätt. Detta omfattar även insatser som nämnden erbjuder utan föregående behovsprövning.

Nämndens arbete med att ställa om arbetssätt och verksamheter för att implementera den nya lagen kommer att pågå under flera år.

Det pågår även lagstiftningsarbete inom flera andra områden som kan komma att påverka socialnämndens uppdrag. Till exempel när det gäller sekretess och möjligheten att dela information mellan myndigheter i syfte att bland annat bekämpa välfärdsbrott, har sekretessbrytande bestämmelser införts under 2025. Även andra lagändringar har aviserats som syftar till att ytterligare stärka arbetet mot välfärdsbrott samt för att förhindra infiltration och annan otillåten påverkan. Därtill har bestämmelser införts som syftar till att skydda offentligt anställda mot våld, hot och trakasserier.

Det genomförs även en översyn av barn i samhällsvård med syfte att se över vårdkedjan som helhet och specifika delar kring familjehemsvården, institutionsvården, eftervården, barns delaktighet och uppföljningen av vården. Det pågår även utredningar som syftar till att förebygga och förhindra kriminalitet bland barn och unga. Därtill pågår samsjuklighetsutredningen som kan komma att få stor påverkan på framför allt missbruksvården beroende på hur långtgående lagändringar blir.

Ekonomi och arbetsmiljö

Från att ha ökat under flera år ligger nu inflödet av ärenden till socialnämndens verksamheter på en stabil men hög nivå. Under 2025 har kostnaden för vårdinsatser varit högre än budget som en följd av att fler klienter har haft behov av vård än beräknat. Inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården är det framför allt behoven av vårdinsatser utanför eget hem som påverkar nämndens vårdkostnader. Där påverkar antalet ärenden med hög komplexitet och omfattande vårdbehov nämndens vårdkostnader nu och framåt. Även inom vuxen missbruksvård möter verksamheterna ett högt behov av vårdinsatser. Där påverkar bland annat antalet klienter med omfattande vårdbehov till följd av samsjuklighet.

För att möta ökade kostnader fortsätter nämnden att genomföra anpassningar av verksamheter och arbetssätt i syfte att nå budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi.

Nämnden fortsätter att arbeta för en rimlig arbetsbelastning och god arbetsmiljö inom alla verksamheter. Det långsiktiga arbetet med att ha en stabil grundbemanning och att minska behoven av inhyrd personal har gett effekt och kommer att fortsätta framöver.

Trygghetsskapande insatser

Att delta i kommunens trygghetsskapande insatser är en viktig del av socialnämndens grunduppdrag och något som nämndens verksamheter arbetar med varje dag. Nämnden kommer bland annat att stärka arbetet för att motverka hemlöshet och utveckla arbetet mot våld i nära relation.

Genom den nya socialtjänstlagen har socialtjänsten ett uttalat brottsförebyggande ansvar, både med syftet att motverka rekryteringen av barn och unga in i kriminalitet och att förebygga annan brottslighet. Nämnden arbetar för att tidigt upptäcka och ge stöd till barn och unga och deras familjer och genom ett utökat områdesarbete.

Välfärdsbrott och annan otillåten påverkan

I likhet med övriga kommunkoncernen har socialnämnden växlat upp arbetet med att förebygga, upptäcka och förhindra välfärdsbrott och annan otillåten eller otillbörlig påverkan på nämndens medarbetare och verksamheter. Det påbörjade arbetet med att stärka och utveckla uppföljningen av avtal med externa leverantörer fortsätter och även förbättrade processer för kontroller som görs i samband med rekrytering och anställning. Arbetet sker också inom ramen för implementering av nya bestämmelser på området som till exempel tillåter ett ökat informationsutbyte mellan myndigheter.

Digital utveckling och innovation

Socialnämnden arbetar med att förbättra de digitala förutsättningarna inom alla verksamheter och även i relation till kommuninvånarna. Arbetet handlar bland annat om att ställa om och förbättra förutsättningarna för digital handläggning och digitala processer, genom att implementera effektiva och användarvänliga lösningar som minskar administrativ belastning. Exempelvis arbetar nämnden med användning och utvecklande av robotisering och AI-verktyg inom flera processer.

Nämnden fortsätter även att utveckla möjligheterna till säker digital kommunikation såväl inom förvaltningen som vid externa kontakter och att möjliggöra e-tjänster för brukare.

Omställningsarbetet behöver fortsätta att prioriteras för att möta kommuninvånarnas förväntningar och behov av stöd och för att klara grunduppdraget framöver.

Syftet med nämndens verksamhetsplan och budget

Nämndens verksamhetsplan och budget beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2026–2028. Socialförvaltningen ansvarar för att omsätta planen i praktisk handling.

Nämnden följer upp verksamhetsplan och budget i samband med kommunens gemensamma uppföljning per april, delårsbokslutet per augusti och årsbokslutet. Nämnden ansvarar för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom sina respektive verksamhetsområden.

Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Fokusmål	Kommunfullmäktiges mål i <i>Mål och budget</i> . Nämnden konkretiserar fokusmålen genom att beskriva åtgärder till uppdragen och vid behov komplettera med grunduppdrag, nämndmål, strategier, åtgärder och indikatorer.
Uppdrag	Uppdrag som ges till nämnden genom kommunfullmäktiges Mål och budget eller genom beslut som fattas under året av kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelsen. Till uppdrag från Mål och budget tar nämnden fram åtgärder och vid behov strategier för att beskriva hur nämnden genomför uppdragen.
Grunduppdrag	Nämndens grunduppdrag enligt reglementet. Utvecklingen av grunduppdraget beskrivs med nämndmål med åtgärder och/eller indikatorer.
Nämndmål	Nämnden kan för att bidra till måluppfyllelse konkretisera fokusmålen genom att formulera egna nämndmål med tillhörande strategier och åtgärder. Under fokusmål 1 finns ett kommungemensamt obligatoriskt nämndmål inom arbetsmiljö.
Budget	Nämndens budget utgår från <i>Mål och budget</i> och preciseras i nämndens detaljbudget. Nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi redovisar budgeten separat för de båda verksamhetsformerna.
Klimatbudget	Klimatbudgeten är ett verktyg för att underlätta och påskynda omställningen så att kommunens klimatmål kan nås. Den innehåller prioriterade åtgärder för planperioden inom de områden som står för majoriteten av utsläppen inom Uppsala kommun.
Strategi	Visar nämndens långsiktiga vägval för hur den ska nå sina mål. Nämnden tar i sina strategier även hänsyn till kommunens program och policyer. Nämnden kan i beskrivningen av sina strategier visa vad som behöver göras även bortom 2026–2028 för att sätta in åtgärderna i ett sammanhang.

Begrepp	Beskrivning
Åtgärd	Visar vilka initiativ nämnden tar för att förverkliga sina nämndmål och uppdrag. Det kan exempelvis handla om att nämnden gör satsningar, fattar nödvändiga beslut, tillsätter en utredning eller startar en försöksverksamhet. Åtgärder för att öka jämställdheten ska alltid övervägas. För nämnder som har både en systemledarroll och en egenregi behöver det framgå om åtgärden gäller båda verksamhetsformerna eller enbart den ena eller andra.
Klimatåtgärd	Åtgärder inom klimatbudgeten, som tillsammans syftar till att kommunens klimatmål ska kunna nås.
Förväntad effekt	Konkretiserar en åtgärd och beskriver vad den ska leda till. Underlättar på så sätt uppföljningen av åtgärder.
Styrdokument	Visar om åtgärden finns i, eller kan kopplas till genomförandet av, ett befintligt styrdokument (till exempel program eller handlingsplan).
Indikator	Indikatorer mäter trender, resultat och önskade effekter i när- och omvärld som kommunen behöver förhålla sig till. De ska kunna jämföras över tid och där det är möjligt med andra organisationer och kommuner. De kan användas i styrningen genom att sätta ett målvärde för respektive indikator för planperioden.

Kommunfullmäktiges fokusmål

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Nämndens grunduppdrag

Målsättningen med socialnämndens arbete är ge människor stöd att utveckla sina resurser för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Genom att ta tillvara individens och dess nätverks egna resurser och se till andra instansers ansvar innan insats sätts in, får individen sina behov hållbart tillgodosedda.

Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen, öka takten i digitaliseringen och skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande.

För att klara av välfärdsuppdraget behöver kommunens alla nämnder och bolag säkerställa en resurseffektiv verksamhet. Socialnämnden bidrar i arbetet genom effektiva stödprocesser inom förvaltningen och att de gemensamma stödfunktionerna bidrar till att frigöra resurser till nämndens kärnverksamheter.

Att fortsätta utveckla och förbättra nämndens digitala förutsättningar och processer är nödvändigt i arbetet. Genom att digitalisera processer och arbetssätt och i högre uträkning använda AI-verktyg och robotisering, är förhoppningen till exempel att minska administrativ arbetstid så att medarbetarnas kompetens frigörs för kvalificerade uppgifter och socialt arbete.

Socialnämnden fortsätter att utveckla och förbättra digitala arbetssätt i relation till kommuninvånare och samverkansparter. I arbetet ingår att säkerställa digital inkludering så att de som inte kan eller vill använda digitala lösningar och tjänster inte lämnas utanför.

Tabell 1. Nämndens åtgärder till uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen, öka takten i digitaliseringen och skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.1 Fortsätta att utveckla stödprocesser och förvaltningsgemensamma stödfunktioner		Resurser frigörs till nämndens kärnverksamheter.
1.2 Fortsätta att utveckla digitala verktyg och att automatisera processer i kärnverksamheterna		Ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.
1.3 Fortsätta att förbereda och implementera e-tjänster för nämndens målgrupper	Program och handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.
1.4 Fortsätta att förbereda och implementera digitala tjänster för säker digital kommunikation	Program och handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Uppdrag 2: Fortsätta arbetet med att säkerställa en hållbar och robust bemanning.

Kompetensförsörjning bidrar till att nämndens grunduppdrag utförs adekvat och rättssäkert och utgör en förutsättning för justering av personalresurser i förhållande till uppdragets omfång. Införandet av kompetens- och befogenhetstrappor och åtgärder för att bibehålla en stabil grundbemanning med låga behov av inhyrd personal, är ett led i målet att säkerställa en hållbar och robust bemanning.

Nämnden kommer även att fortsätta arbeta hälsofrämjande för att förvaltningens medarbetare och chefer ska ha en god arbetsmiljö med hållbar arbetsbelastning och tid för återhämtning.

Nämndmål N1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivarnämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom kommer kommunstyrelsen under planperioden särskilt följa upp och analysera de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepad kortidssjukfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Tabell 2. Nämndens åtgärder till uppdrag 2: Fortsätta arbetet med att säkerställa en hållbar och robust bemanning samt nämndmål N1.1: Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.1 Utvärdera och utveckla kompetens- och befogenhetstrapporna.		Kompetensförsörjningen och arbetsmiljön stärks.
2.2 Genomföra åtgärder för att säkerställa en stabil grundbemanning, stärka chefers förutsättningar och förebygga sjukfrånvaro.		Medarbetare och chefer har en rimlig arbetssituation och en god och hållbar arbetsmiljö.
2.3 Fortsätta arbetet inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården för att bibehålla en stabil grundbemanning och låga behov av inhyrd personal.		Arbetsmiljön är god och hållbar samtidigt som kvaliteten säkerställs inom den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.
2.4 Fortsatt arbetet med hälsofrämjande åtgärder, i samråd med fackliga organisationer och skyddsombud, för att säkerställa arbetsmiljön för förvaltningens medarbetare genom en hållbar arbetsbelastning och återhämtning.		Säkerställer att medarbetarna på socialförvaltningen har inflytande över sin arbetssituation och en god och hållbar arbetsmiljö.

Uppdrag 6: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Uppsala kommun arbetar tillsammans med Region Uppsala och övriga kommuner i länet för att uppnå målbilden Effektiv och nära vård 2030. Socialnämnden deltar i omställningen och samverkar med andra berörda nämnder och Region Uppsala.

Tabell 3. Nämndens åtgärder till uppdrag 6: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
6.1 Samverka med berörda nämnder för att tillsammans stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser och en effektiv och nära vård 2030.	Verksamhetsplan Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) 2024–2026	Effektiv och nära vård i samverkan

Nämndmål N1.2: Nämnden ska ha en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi

För att möta invånarnas behov av stöd och ha en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi, fortsätter nämnden att med bibehållen kvalitet genomföra anpassningar av verksamheter och arbetssätt.

Tabell 4. Nämndens åtgärder till nämndmål N1.2: Nämnden ska ha en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Med bibehållen kvalitet fortsätta arbetet med att minska vårddygnet utanför eget hem inom barn- och ungdomsvården till förmån för fler hemmaplanslösningar.		Behovet av vårddygn utanför eget hem minskar inom barn- och ungdomsvården utan att barn och ungdomar i behov av stöd riskerar att fara illa.
Med bibehållen kvalitet arbeta för att öka andelen placeringar av barn och ungdomar i nätverkshem inom familjehemsvården.		Fler barn och ungdomar placeras i sina nätverk.
Med bibehållen kvalitet i första hand använda nämndens egen regi vid tillhandahållande av insatser.		Externa köp minskar samtidigt som nämndens resurser används effektivt.
Med bibehållen kvalitet fortsätta arbetet med att minska vårddygnet utanför eget hem inom vuxen missbruks- och övrig vuxenvård till förmån för fler hemmaplanslösningar och genom förbättrade vårdkedjor.		Vårdkedjan inom missbruks- och övrig vuxenvård förbättras och behovet av vård utanför eget hem minskar utan att vuxna i behov av stöd riskerar att fara illa.

Nämndmål N1.3: Bidra till genomförande av kommunövergripande program och handlingsplaner.

I likhet med övriga kommunkoncernen förväntas socialnämnden bidra i arbetet med att implementera kommunövergripande program och handlingsplaner med tillhörande åtgärder. I syfte att säkerställa ett för nämnden ändamålsenligt omhändertagande av respektive handlingsplan med tillhörande åtgärder och indikatorer, har dessa samlats under ett nämndmål. Av "Nämndens åtgärder" nedan framgår de handlingsplaner där socialnämnden förväntas bidra.

Tabell 5. Nämndens åtgärder till nämndmål N1.3: Bidra till genomförande av kommunövergripande program och handlingsplaner.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.	Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan för bostadsförsörjningen	Handlingsplan för bostadsförsörjningen	
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan för idrottspolitiskt program	Handlingsplan för idrottspolitiskt program	
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan till kulturpolitiskt program 2025–2028	Handlingsplan till kulturpolitiskt program 2025–2028	
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan för mobilitet och trafik	Handlingsplan för mobilitet och trafik	
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan mot välfärdsbrott	Handlingsplan mot välfärdsbrott	
Bidra i arbetet med att implementera handlingsplan för landsbygdsprogram 2025–2028	Handlingsplan för landsbygdsprogram 2025–2028	

Indikatorer

Tabell 6. Nämndens indikatorer till fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Målsättning	Indikator	2024	2025	Jämförelsevärde	Nr MoB	Källa
84	Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	-	-	83,2	7	N00640
	Kvinnor	-	-			
	Män	-	-			
81	Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Totalindex (skala 0-100)	80	80	79	8	U00200
	Kvinnor	80	81			
	Män	78	79			
6,9	Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	7,1	-	7,2	9	N00090
	Kvinnor	7,8	-			
	Män	5,5	-			

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Nämndens grunduppdrag

Socialnämnden arbetar för att ge stöd till människor med olika vårdbehov. En stor del av behoven tillgodoses genom insatser som tillhandahålls av externa leverantörer. Nämnden är således i hög grad beroende av goda kontakter med näringslivet och arbetar för att alltid vara professionell och ge ett gott bemötande vid kontakten med leverantörer. Det gäller såväl när det rör sig om mindre direktupphandlingar som vid omfattande ramavtalsupphandlingar.

Uppdrag 12. Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker service och myndighetsutövning med hög kvalitet.

Nämndens kontakter med företag sker framför allt i samband med upphandlingar av insatser till nämndens brukare och är en del av nämndens grunduppdrag. Nämnden arbetar löpande med att utveckla och förbättra upphandlingsprocesserna och andra sammanhang där kontakt med externa leverantörer äger rum. Arbetet sker bland annat i samband med nya upphandlingar och i samband med nämndens systematiska uppföljning av ramavtal.

Genom att förbättra förutsättningar för och kontakter med företag som vill göra rätt för sig och bidra till samhället, bidrar nämnden till ett välfungerande näringsliv och motverkar osund konkurrens och välfärdsbrott.

Tabell 7. Nämndens åtgärder till uppdrag 12: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
12.1 Fortsätta att utveckla och förbättra nämndens processer vid upphandlingar och andra kontakter med externa leverantörer.	Policy för upphandling och inköp	Upphandlingsprocesser är effektiva samtidigt som socialnämnden uppfattas som en professionell avtalspart.
	Riktlinjer för upphandling och inköp	
	Handlingsplan för näringslivsprogram 2024–2027	Nämnden bidrar till ett välfungerande näringsliv.
12.2 Delta i kommungemensamma dialoger och andra aktiviteter som riktas till externa leverantörer.	Handlingsplan för näringslivsprogram 2024–2027	Nämnden bidrar till ett välfungerande näringsliv.

Uppdrag 14. Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.

Uppsala kommun arbetar för att öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande. Som en del av kommunkoncernen förväntas socialnämnden bidra i arbetet med att erbjuda fler personer arbetsmarknadsanställningar och andra insatser för att få arbetslivserfarenhet.

Tabell 8. Nämndens åtgärder till uppdrag 14: Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
14.1 Se över möjligheten att erbjuda fler platser för prao, APL, arbetsmarknadsanställningar och praktik i nämndens verksamheter samt kravställa på praktik- och lärlingsplatser i upphandlingar.	Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Andelen Uppsalabor som är självförsörjande ökar.

Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som nationell och internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Genom erfarenhetsutbyten på såväl nationell som internationell nivå kan nämndens verksamheter utvecklas. Att söka och erhålla externa medel för att finansiera detta är en viktig förutsättning för genomförandet.

Tabell 9. Nämndens åtgärder till uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
16.1 Delta i relevanta samverkansforum inom ramen för nämndens uppdrag.		Genom erfarenhetsutbyten utvecklas nämndens verksamheter.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
16. 2 Fortsätta att söka extern finansiering för nationella och internationella erfarenhetsutbyten och annat utvecklingsarbete.		Genom erfarenhetsutbyten utvecklas nämndens verksamheter.

Indikatorer

Tabell 10. Nämndens indikatorer till fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Målsättning	Indikator	2024	2025	Jämförelsevärde	Nr MoB	Källa
94	Medborgarundersökningen - Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	-	-	90,5	15	N00667
	Kvinnor	-	-			
	Män	-	-			
	Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)	73	-	-	Agenda 2030	N00209
	Kvinnor	70	-			
	Män	81	-			

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Nämndens grunduppdrag

Socialnämnden bidrar i kommunens miljö- och klimatarbete genom att säkerställa att nämndens olika verksamheter inom i första hand den egna regin följer Uppsala kommun klimat- och miljömål. Hänsyn till miljömässiga krav tas även i samband med upphandlingar.

Uppdrag 26: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Socialnämnden fokuserar på att åtgärda risker i verksamheterna samt säkerställa nämndens beredskap att hantera sårbarheter och händelser som beror på ett förändrat klimat såsom exempelvis skyfall, översvämningar och värmeböljor med mera. Arbetet behöver ske samordnat och i bred lokal samverkan med de aktörer som förväntas bidra till anpassning av den byggda miljön.

Tabell 11. Nämndens åtgärder till uppdrag 26: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
26.1 Fortsätta arbetet med att säkerställa att nämnden har beredskap att hantera sårbarheter och händelser som beror på ett förändrat klimat i samverkan med andra berörda aktörer.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025 Program för krisberedskap och civilt försvar 2024–2027	Nämnden har beredskap att identifiera och hantera sårbarheter och händelser som beror på ett förändrat klimat.

Klimatbudget – Transport

Tabell 12. Nämndens klimatåtgärder inom området transport.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
1.07 Utveckla insatser för att främja anställdas hållbara resande i tjänsten samt till och från arbetet.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Utsläppen från transporter minskar
Utvärdera förra årets resvaneundersökning bland förvaltningens medarbetare och föreslå eventuella åtgärder.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Utsläppen från transporter minskar

Klimatbudget – Energi

Tabell 13. Nämndens klimatåtgärder inom området energi.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
2.04 Minska mängden fossil plast som går till energiåtervinning (förbränning) genom att: - arbeta förebyggande för att minska plastanvändningen. - ställa krav på återvunnen, biobaserad och återvinningsbar plast vid inköp. - säkerställa utvecklad och korrekt sortering i den egna verksamheten.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Utsläpp från energiområdet minskar
2.05 Arbeta för att minska energianvändningen i fastigheter och verksamheter genom förändringar i teknik och beteende. Säkerställ att berörd personal har kunskap om energibesparingsåtgärder i sin verksamhet genom att ta fram relevanta energisparutbildningar.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Utsläpp från energiområdet minskar
2.08 Minska användningen av vatten och särskilt tappvarmvatten i kommunens fastigheter och verksamheter	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Utsläpp från energiområdet minskar

Klimatbudget – Konsumtion

Tabell 14. Nämndens klimatåtgärder inom området konsumtion.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
5.04 Utveckla och implementera arbetssätt för att öka det interna återbruket inom kommunens verksamheter.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Utsläpp från konsumtion minskar

Klimatbudget – Övriga områden

Tabell 15. Nämndens klimatåtgärder inom övriga områden.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
6.05 Stärka invånarnas möjligheter att engagera sig för klimatomställningen, genom kommunikation, kunskapsspridning och dialog.	Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025	Invånarnas möjligheter att engagera sig för klimatomställningen stärks

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Nämndens grunduppdrag

Att bidra till och delta i kommunens trygghetsskapande arbete är en viktig del i socialnämndens grunduppdrag och syftar bland annat till att barn, ungdomar och vuxna ska kunna växa upp och leva i trygga miljöer. Nämnden bidrar till kommunens mål om en tryggare kommun med jämlika livsvillkor inom alla delar av nämndens ansvarsområde och arbetar med såväl förebyggande som stödjande insatser riktade till enskilda individer och familjer.

Uppdrag 30: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Att delta i detta arbete är en viktig del i socialnämndens grunduppdrag och något som socialnämndens verksamheter arbetar med varje dag.

Nämnden fortsätter att utveckla samverkan med berörda parter och stöd och insatser till barn och unga och vuxna som är i eller riskerar att dras in i kriminella miljöer. Genom den nya socialtjänstlagen ska socialtjänsten bli mer lättillgänglig och nämnden arbetar för att det ska vara lättare att ta del av vissa insatser utan att först behöva ansöka om stöd. Arbetet med att tidigt upptäcka och ge stöd till familjer fortsätter och kommer att vara viktiga delar i implementeringen av den nya lagen. Nämnden fortsätter även att utveckla arbetet mot våld i nära relationer.

Tabell 16. Nämndens åtgärder till uppdrag 30: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
30.1 Fortsätta samverkan med polisen inom ramen för BOB (barn och unga i organiserad brottslighet).	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö ökar. Barn och unga har en god och trygg uppväxt.
30.2 Fortsätta arbetet med att utveckla individuellt utformade insatser för att minska risken att barn och ungdomar återfaller i ny kriminalitet.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö ökar. Barn och unga har en god och trygg uppväxt.
30.3 Utveckla nämndens tidigt förebyggande insatser, och insatser utan föregående behovsprövning, inom ramen för implementeringen av nya socialtjänstlagen.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö ökar. Barn och unga har en god och trygg uppväxt.
30.4 Utöka nämndens samverkan med förskolan när det gäller det tidiga, förebyggande arbetet.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö ökar. Barn och unga har en god och trygg uppväxt.
30.5 Utveckla arbetet mot våld i nära relation, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck i samverkan med andra berörda parter.	Program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål	Våld i nära relationer ska upptäckas, synliggöras, förebyggas och åtgärdas.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
30.6 Utveckla i samverkan med andra berörda parter nämndens uppsökande verksamhet i syfte att fler ska lämna en kriminell livsstil.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Fler lämnar en kriminell livsstil.
30.7 Utveckla samverkan kring främjande och förebyggande insatser inom kommunens verksamheter.		Tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö ökar. Barn och unga har en god och trygg uppväxt.
30.8 Arbeta fram ett sammanhängande helhetsperspektiv för trygg barndom från 0-21 år.		Tryggheten och säkerheten i barns och ungas sociala miljö ökar. Barn och unga har en god och trygg uppväxt.

Uppdrag 31. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Tillsammans med övriga kommunkoncernen växlar socialnämnden upp arbetet med att förebygga, upptäcka och förhindra välfärdsbrott och annan otillåten eller otillbörlig påverkan på nämndens medarbetare och verksamheter. Företag och organisationer som fuskar och bryter mot regler i arbetslivet ska utestängas från fortsatta relationer med kommunen. Det kan vara brott mot regler om arbetsmiljö, att företag eller organisationer tar del av bidrag som de inte har rätt till, inte betalar skatter och avgifter eller låter människor arbeta som inte har arbetstillstånd i Sverige.

Nämnden arbetar med att utveckla processerna för att upptäcka fel och oegentligheter i samband med externa köp och vid bakgrundskontroller i samband med rekrytering och anställning. I arbetet ingår även att säkerställa att förvaltningens rutiner för systematisk kontroll vid anställning och rekrytering är kända och implementerade i förvaltningen och att de används vid såväl intern som extern rekrytering. Även medarbetarnas kunskap ska stärkas när det gäller det egna ansvaret att förebygga, förhindra och motverka att välfärden på olika sätt missbrukas.

Nämndens arbete mot välfärdsbrott med mera omfattar också utvecklingsarbetet inom ramen för uppdrag 36: Utveckla uppföljningen av HVB-placeringar och verka för gemensamma lösningar med andra kommuner i syfte att säkerställa kvalitet och kostnadskontroll.

Tabell 17. Nämndens åtgärder till uppdrag 31. Förhindra att välfärden missbrukas genom att motverka alla former av välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet i kommunens verksamheter och hos de leverantörer som anlitas av kommunen.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
31. 1 Fortsätta arbetet med att utveckla uppföljning och kontroll av privata utförare i syfte att motverka brottslig verksamhet, osund konkurrens och säkra kvaliteten.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete Handlingsplan mot välfärdsbrott	Nämnden bidrar till ett väl fungerande näringsliv och motverkar välfärdsbrott och annan osund konkurrens.
31. 2 Fortsätta arbetet med att utveckla processerna för kontroll inför rekrytering och anställning.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete Handlingsplan mot välfärdsbrott	Ökad trygghet och rättssäkerhet för klienter, andra berörda och medarbetare.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
31.3 Stärka medarbetarnas kunskap och medvetenhet om rättigheter och skyldigheter när det gäller att förebygga, förhindra och motverka att välfärden på olika sätt missbrukas.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete Handlingsplan mot välfärdsbrott	Ökad trygghet och rättssäkerhet för klienter, andra berörda och medarbetare.

Uppdrag 32: Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen

Socialnämndens arbetar för att verksamheter och insatser ska komma alla kommuninvånare till godo och att skillnader i livsvillkor kompenseras samtidigt som segregation motverkas. Nämnden ska arbeta för att dess verksamheter är lätt tillgängliga och att områdesarbetet fördjupas.

Nämnden tillhandahåller akut stöd till människor som inte har en boendelösning och arbetar även för att motverka hemlöshet. I arbetet används bland annat insatsen Bostad först, som innebär att personer som har varit hemlösa under en lång tid får hjälp att få en egen lägenhet. Den som blir beviljad bostad först får individuellt anpassade stödinsatser för att kunna bo kvar i sin lägenhet.

Tabell 18. Nämndens åtgärder till uppdrag: 32: Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
32.1 Delta i aktiviteter som bidrar till att fördjupa kommunens områdesarbete.	Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030 Handlingsplan för Gränby, Kvarngärdet och Löten 2024–2030 Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Minskad segregation Förebygger och förhindrar social oro
32.2 Utveckla nämndens arbete inom ramen för Bostad först.	Bostad för alla - program och handlingsplan för bostadsförsörjningen	Fler får en bostadsförsörjning
32.3 Verka för att få tillgång till fler bostäder från privata och kommunala aktörer, framför allt billiga ettor, utspridda över kommunens hela geografi.	Bostad för alla - program och handlingsplan för bostadsförsörjningen	Fler får en bostadsförsörjning
32.4 Utveckla samhällsväglarnas och kulturtolkarnas arbete och se över möjligheterna till samverkan med arbetsmarknadsnämnden.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	Integrationen förbättras samtidigt som tilliten till socialtjänsten ökar och demokratin stärks.

Uppdrag 33: Utvärdera befintliga insatser och utöka arbetet för att förebygga och motverka hemlöshet i Uppsala.

Hemlöshet och osäkra boendeförhållanden skapar otrygghet, sociala problem och ohälsa för grupper och individer. Inom ramen för grunduppdraget arbetar socialnämnden med att förebygga och motverka hemlöshet.

För att växla upp arbetet ska en kartläggning göras av hur hemlösheten ser ut i Uppsala och kommunens och civilsamhällets roll och insatser inom området ska även utvärderas. Syftet är att utveckla kommunens långsiktiga arbete för att förebygga och motverka hemlöshet.

Nämndens uppsökande verksamheten ska utökas till att vara aktiv både morgon och kväll alla vardagar. Dessutom ska en utredning ska göras av möjligheten att öppna ett nytt härbärge i centrala Uppsala där personer i akut hemlöshet och som har en missbruksproblematik kan få stöd.

Tabell 19. Nämndens åtgärder till uppdrag: 33: Utvärdera befintliga insatser och utöka arbetet för att förebygga och motverka hemlöshet i Uppsala.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
33.1 Kartlägg hur hemlösheten ser ut i Uppsala och utvärdera befintliga insatser i syfte att säkerställa ett effektivt gemensamt skyddsnät.	Bostad för alla - program och handlingsplan för bostadsförsörjningen	Minskad otrygghet på offentliga platser Fler personer får en bostadsförsörjning och färre lever i hemlöshet
33.2 Utköpa nämndens uppsökande verksamhet till att vara aktiv både morgon och kväll alla vardagar i syfte att göra den mer lättillgänglig för människor som lever i hemlöshet.	Bostad för alla - program och handlingsplan för bostadsförsörjningen	Minskad otrygghet på offentliga platser Fler personer får en bostadsförsörjning och färre lever i hemlöshet
33.3 Utred möjligheten att öppna ett nytt härbärge i centrala Uppsala där personer i akut hemlöshet och som har en missbruksproblematik kan få stöd.	Bostad för alla - program och handlingsplan för bostadsförsörjningen	Minskad otrygghet på offentliga platser Fler personer får en bostadsförsörjning och färre lever i hemlöshet

Uppdrag 35: Stärka kommunens tidiga insatser genom att utveckla familjecentralernas tillgänglighet, kvalitet och samlokalisering.

För att stärka kommunens förebyggande arbete och skapa mer jämlika förutsättningar ska fler familjecentraler startas i Uppsala kommun. Familjecentraler är en viktig mötesplats för blivande och befintliga föräldrar och barn för att ta del av råd och stöd kring föräldraskapet, men idag saknar många Uppsalabor tillgång till familjecentraler. Lämpliga placeringar för ytterligare familjecentraler ska utredas tillsammans med Region Uppsala. För att öka tillgängligheten till offentliga tjänster för invånarna och minska risken att barn i behov av stöd faller mellan stolarna ska samordningen och samlokaliseringen av mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst stärkas.

Nämnden ska inom ramen för uppdraget arbeta för att berörda verksamheter samlokaliseras med familjecentralerna.

Tabell 20. Nämndens åtgärder till uppdrag 35: Stärka kommunens tidiga insatser genom att utveckla familjecentralernas tillgänglighet, kvalitet och samlokalisering.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
35.1 Fortsätta arbeta för att berörda verksamheter inom socialförvaltningen samlokaliseras med familjecentralerna.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete Verksamhetsplan Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) 2024–2026	Integrationen förbättras samtidigt som tilliten till socialtjänsten ökar och demokratin stärks. Tryggheten i barns och ungas sociala miljö ökar.

Uppdrag 36: Utveckla uppföljningen av HVB-placeringar och verka för gemensamma lösningar med andra kommuner i syfte att säkerställa kvalitet och kostnadskontroll.

För att säkerställa att barn och unga i högre grad får rätt vård på rätt plats i rätt tid krävs fler platser i privata och offentliga HVB-hem för barn och unga med de största behoven. Idag medför upphandlade HVB-placeringar höga kostnader för kommunen

och det förekommer att HVB-hem har problematik med otrygga miljöer eller kopplingar till organiserad brottslighet. Kommande lagstiftning förväntas även skärpa kraven på att HVB-hem ska vara anpassade efter specifika målgrupper och åldersgrupper, vilket ökar behovet av olika lösningar.

Inom ramen för uppdraget ska nämnden utveckla uppföljningen av kvalitet, avtal och utbetalningar till upphandlade HVB-verksamheter, för att säkerställa en trygg miljö för de som är placerade samt för att förebygga, upptäcka och förhindra välfärdsbrott och infiltration.

Tabell 21. Nämndens åtgärder till uppdrag 36: Utveckla uppföljningen av HVB-placeringar och verka för gemensamma lösningar med andra kommuner i syfte att säkerställa kvalitet och kostnadskontroll.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
36.1 Utveckla uppföljning av kvalitet, avtal och utbetalningar till upphandlade HVB-verksamheter.	Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete	En trygg miljö säkerställs för placerade barn och ungdomar.
	Handlingsplan mot välfärdsbrott	Välfärdsbrott och infiltration kan förebyggas, upptäckas och förhindras.
36.2 Tillsammans med kommunstyrelsen, verka för gemensamma placeringslösningar med andra kommuner.		En trygg miljö säkerställs för placerade barn och ungdomar.
		Välfärdsbrott och infiltration kan förebyggas, upptäckas och förhindras.

Uppdrag 39: Förbättra styrning och kontroll av bidrag till föreningar och det fria kulturlivet.

Uppsala kommun arbetar för ett jämlikt och jämställt föreningsliv där alla ska kunna delta. Föreningslivet förstärker och kompletterar en verksamhet som kommunen bedriver och bidrar till ökad delaktighet och samhällsnytta. Uppsala kommuns olika nämnder beviljar årligen stora belopp i föreningsbidrag. För att säkra en rättssäker och ändamålsenlig hantering ska en genomlysning av de olika bidrag som kommunen ger föreningslivet genomföras, och styrning och grundprinciper ses över. Behov finns av att stärka arbetet för att säkra att föreningsbidrag inte betalas ut på felaktiga grunder.

Socialnämnden bidrar i arbetet med att förbättra styrning och kontroll av föreningsbidrag tillsammans med andra berörda aktörer, i syfte att säkerställa att föreningsbidrag inte betalas ut på felaktiga grunder.

Tabell 22. Nämndens åtgärder till uppdrag 39: Förbättra styrning och kontroll av bidrag till föreningar och det fria kulturlivet.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
39.1 Fortsätta att bidra i arbetet med förbättrad styrning och kontroll av föreningsbidrag tillsammans med andra berörda aktörer.	Riktlinje för föreningsbidrag och bidrag till fria kulturlivet	Säkerställer att föreningsbidrag betalas ut på rättvisa och korrekta grunder.
	Idrottspolitiskt program och handlingsplan	

Uppdrag 40. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och social gemenskap.

Att förebygga psykisk ohälsa ingår i socialnämndens grunduppdrag. I många av nämndens verksamheter möter man människor som har komplexa behov där psykisk ohälsa är en del och nämnden har därför alltid behov av att stärka kompetens och samverkan inom området.

Nämnden genomför också insatser tillsammans med äldrenämnden för att höja kompetensen och sprida kunskap om hur man upptäcker och bemöter våld i nära relation samt vilket stöd som finns att få.

Tabell 23. Nämndens åtgärder till uppdrag 40. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och social gemenskap.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
0.1 Utveckla nämndens egna självskade- och suicidpreventiva insatser.	Verksamhetsplan Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) 2024–2026	Samhällets skyddsfaktorer för psykisk hälsa stärks.
40.2 Sprida kunskap om psykisk hälsa i nämndens verksamheter och till nämndens målgrupper.		Samhällets skyddsfaktorer för psykisk hälsa stärks.
40.3 Genomföra insatser i samverkan med äldrenämnden riktade till medarbetare och besökare på kommunens träffpunkter för äldre, för att höja kompetensen och sprida kunskap om hur man upptäcker och bemöter våld i nära relation samt vilket stöd som finns att få.		Samhällets skyddsfaktorer för psykisk hälsa stärks. Våld i nära relationer ska upptäckas, synliggöras, förebyggas och åtgärdas.

Uppdrag 41: Insatser mot droger i skolan och barns och ungas nära miljö ska stärkas.

Socialnämnden samordnar kommunens förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel. Uppdraget omfattar både förebyggande och uppsökande arbete i syfte att förhindra att barn, ungdomar och vuxna far illa. I grunduppdraget ingår också att ansvara för myndighetshandläggning samt tillgodose att personer får hjälp och stöd i frågor som rör alkohol och droger, missbruk och olika beroenden.

Socialnämnden samordnar uppdrag 41 och fortsätter tillsammans med andra aktörer att arbeta för att barns och ungas nära miljö ska vara fri från droger som exempelvis alkohol, narkotika, dopingpreparat, tobaks- och nikotinprodukter. Unga personer som uppvisar normbrytande beteende ska fångas upp tidigt och ges det stöd de behöver.

Tabell 24. Nämndens åtgärder till uppdrag 41: Insatser mot droger i skolan och barns och ungas nära miljö ska stärkas.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
41.1 Fortsätta att utveckla samverkan med och information till andra berörda parter inom ramen för nämndens drogförebyggande arbete för barn och unga.		Bidra till minskad droganvändning.

Uppdrag 42. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Kommunens förmåga till civilt försvar tar sin utgångspunkt i kommunens krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap och ytterst krig, värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Planering för att minska sårbarheter, stärka kontinuitetshantering och öka förmågan att hantera samhällsstörningar pågår. Detsamma gäller planeringen för att stärka det civila försvaret i kommunens verksamheter. Ett systematiskt arbete med utbildning och övning krävs inom kommunens verksamheter och i samverkan med civilsamhället.

Beredskap krävs även för att kunna arbeta analogt när vardagens tillgängliga teknik inte längre fungerar.

Socialnämnden har många verksamheter som räknas som samhällsviktiga och är en viktig part i kommunens arbete med stärkt beredskap. Inom nämnden pågår arbete i syfte att utveckla och förbättra verksamheternas beredskap så att nämnden kan säkerställa stöd och insatser till invånarna även vid samhällsstörningar i fredstid och vid höjd beredskap.

Tabell 25. Nämndens åtgärder till uppdrag 42. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Nämndens åtgärd	Koppling till styrdokument	Förväntade effekter av åtgärden
42.1 Fortsätta att utveckla nämndens krisberedskap så att nämndens verksamheter kan säkerställa stöd och insatser till brukare och kommuninvånare vid samhällsstörningar i fredstid och vid höjd beredskap.	Program för krisberedskap och civilt försvar	Samhällsviktig verksamhet säkerställs vid samhällsstörningar.

Indikatorer

Tabell 24. Nämndens indikatorer till Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Målsättning	Indikator	2024	2025	Jämförelsevärde	Nr MoB	Källa
10,8	Barn och unga 0–20 år som har varit placerade på HVB eller familjehem någon gång under året, antal/1000 invånare	11,0	-	11,6	28	N33818
	Kvinnor	-	-			
	Män	-	-			

Budget 2026

Tabell 25. Nämndens driftbudget

	Budget 2026	Budget 2025	Prognos 2025
Taxor och avgifter	4	4	4
Statsbidrag	100	68	86
Försäljning verksamhet	15	13	14
Övriga intäkter	8	17	16
Summa intäkter	127	102	119
Lämnade bidrag	-21	-21	-21
Köp av huvudverksamhet	-349	-326	-354
Kostnader för arbetskraft (<i>inkl. arvodestagare</i>)	-618	-575	-577
Lokal- och fastighetskostnader	-44	-42	-43
Övriga kostnader	-141	-133	-139
Summa kostnader	-1 174	-1 097	-1 134
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0
Summa nettokostnader	-1 047	-995	-1 015

Kommunbidrag fördelat per verksamhet

Politisk verksamhet	5	5	5
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	247	235	235
Barn- och ungdomsvård	768	728	728
Familjerätt och familjerådgivning	25	24	24
Flyktigmottagande	2	2	2
Summa kommunbidrag	1 047	994	994

Resultat	0	0	-21
-----------------	----------	----------	------------

Nämndens investeringar

Tabell 26. Nämndens investeringar

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Pågående					
Nya objekt	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Bilaga 1 Styrdokument

I denna bilaga finns en sammanställning av de politiskt beslutade planer och program som innehåller mål eller åtgärder riktade till socialnämnden.

Bostad för alla - program och handlingsplan för bostadsförsörjningen

Handlingsplan för bostadsförsörjningen

Handlingsplan för idrottspolitiskt program

Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030

Handlingsplan för Gränby, Kvarngärdet och Löten 2024–2030

Handlingsplan för landsbygdsprogram 2025–2028

Handlingsplan för mobilitet och trafik

Handlingsplan för näringslivsprogram 2024–2027

Handlingsplan mot välfärdsbrott

Handlingsplan till kulturpolitiskt program 2025–2028

Policy för upphandling och inköp

Program för krisberedskap och civilt försvar 2024–2027

Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete

Program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Program och handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Program och handlingsplan för miljö- och klimat 2022–2025

Riktlinjer för upphandling och inköp

Verksamhetsplan Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) 2024–2026

Bilaga 2 Uppföljningsplan 2026

Inledning

Uppföljningsplanen är ett övergripande dokument som sammanhållet beskriver uppföljningen av nämndens ansvarsområden. Uppföljningsarbetet är en del i nämndens systematiska arbete för att kontrollera och förbättra kvaliteten inom nämndens ansvarsområden. För att nämnden ska kunna följa om de mål som beslutats kommer att uppnås måste det återkommande finnas en uppföljning av resultat i verksamheten. Uppföljningen utgår från förhållningssätten att nyttan av uppföljningen ska överträffa kostnaden för den, att den ska utgå från tillförlitliga och dokumenterade källor, samt att uppföljningen ska sträva efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska, om möjligt, alltid synliggöras. Andra skillnader kan vara mellan barn, unga och vuxna, mellan geografiska områden och mellan utförare. En viktig aspekt för nämnden är att ta tillvara brukarnas synpunkter på verksamheten.

Nämndens uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplan

Nämnden följer upp verksamhetsplanen vid tre tillfällen under året. I delårsrapporten per mars/april görs en förenklad uppföljning av verksamhet. Vid delårsuppföljning per augusti och vid årsbokslutet bedömer nämnden i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges uppdrag och nämndens egna mål, samt nämndens grunduppdrag. Bedömningen baseras på uppföljningen av nämndens åtgärder och – där det är möjligt och lämpligt – även med stöd av indikatorer. Vid behov vidtar nämnden åtgärder för att uppnå önskat resultat. Nämnden följer månadsvis upp volymer och ekonomi kopplat till olika insatser och tar del av redovisningar för olika delar av verksamheten löpande under året.

Uppföljning av ekonomi

Nämnden följer upp det ekonomiska resultatet kontinuerligt under året och redovisar ett månadsbokslut. Det innebär att nämnden varje månad (februari-november utom juni och juli) jämför det ackumulerade resultatet med en periodiserad budget. En helårsprognos fastställs vid delårsbokslut i mars och augusti, vid övriga månadsbokslut ges en indikation på avvikelse till helårsprognosen. Alla kostnader och intäkter ska så långt som möjligt belasta rätt period för att ge rättvisande information om nämndens ekonomiska utveckling. Nämndens verksamheter jämförs också med jämförbara kommuner. En fördjupad uppföljning per verksamhetsområde och delverksamhet sker per mars, per augusti samt i årsbokslut. Den ekonomiska uppföljningen redovisas till nämnden på lägst samma nivå som i budget. I de fall uppföljningen visar avvikelser mot förväntat resultat vidtar nämnden lämpliga åtgärder.

Interkontrollplan

Nämnden upprättar årligen en internkontrollplan för att ge stöd i styrningen av verksamheten och för att vara ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen.

Internkontrollplanen fastställs av socialnämnden men tas fram i samarbete mellan förvaltning och nämnd. Planen ska försäkra att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att den finansiella rapporteringen och informationen i verksamheten är tillförlitlig och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer. Internkontrollplanen beskriver även vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i den riskanalys som förvaltningen tillsammans med nämnden gjort inför framtagande av internkontrollplan och verksamhetsplan. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod.

Genomförd internkontroll redovisas för nämnden i samband med delårsrapport och en sammanställning över genomförda kontroller redovisas till nämnden i samband med verksamhetsbokslut. Resultaten av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Kvalitetsberättelse

Nämnden får genom den årliga kvalitetsberättelsen en samlad bild av hur socialförvaltningen arbetat med att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten under året som gått, vidtagna åtgärder och uppnådda resultat. Här anges vilket fokus som förvaltningen haft i kvalitetsarbetet under det senaste året och vilka områden som identifieras som prioriterade för kommande år. Kvalitetsberättelsen redovisas för nämnden i samband med verksamhetsbokslutet.

Uppföljning av privata utförare

Nämnden antar årligen en plan för kontroll och uppföljning av privata utförare som syftar till att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som via avtal lämnats över till privata utförare. Avtalens utformning är till stor del styrande för vilken uppföljning och kontroll som är möjlig och därför är det viktigt att systematiskt följa upp avtalen och de krav som ställs i dessa. Uppföljningen kan därför också förbättra det strategiska avtalsarbetet genom att leda till att de krav som ställs i avtalen verkligen är relevanta och i möjligast mån uppföljningsbara. Uppföljning av privata utförare görs på olika sätt löpande under året samt att ett urval av ramavtal och/eller leverantörer för särskild uppföljning görs utifrån en riskbedömning. Planen för kontroll och uppföljning av privata utförare 2026 kommer att presenteras i ett separat ärende.

Uppföljning av egenregi

Sedan den 1 juli 2024 ska nämnden kontrollera och följa upp verksamhet som bedrivs i egen regi på samma sätt som gäller för privata utförare. Uppföljningen sker utifrån tre kategorier. Löpande uppföljning innebär att inom ett individärende följa upp uppgifter om utföraren utifrån måluppfyllelsen med insatsen. Utöver detta genomför förvaltningen händelsestyrda uppföljningar av utförare i egenregin. Den sker på förekommen anledning, till exempel vid signaler om brister eller missförhållanden hos en utförare. Dessutom genomförs särskild uppföljning, där ett antal verksamheter väljs ut för en mer ingående uppföljning och ibland genomförs även besök hos utföraren. Förvaltningen avser att genomföra både föranmälda och oannonserade platsbesök i vissa verksamheter. Planen för uppföljning av egenregin 2026 presenteras i ett separat ärende.

Uppföljning på individnivå

De insatser som ges inom socialnämndens ansvarsområde ska vara av god kvalitet och för att säkerställa detta följs insatserna upp regelbundet. Uppföljningen fokuserar på om behovet hos den enskilde är tillgodosett, vilken effekt stödet har fått för den enskilde och hur den enskilde upplever insatsen. Tidpunkten för uppföljningen och hur den ska genomföras bestäms med utgångspunkt i hur situationen ser ut för individen, vilken insats det gäller och vilka mål som ska uppnås. Uppföljningen på individnivå genomförs av den myndighetsutövande socialtjänsten.

Avtalssamverkan med andra kommuner

Nämnden samverkar med andra kommuner i länet rörande socialjour och insatserna Team Maria och IKB. Samverkan mellan kommunerna följs upp genom socialchefsnätverken. Samverkansavtalet med Tierp rörande känsliga ärenden följs upp i dialog med Tierps kommun.